

Elbocsátó szép üzenet — télvíz idején

Fagyottan a kijózanítóban

val kevesebb pénz az aldoz-
gyógyításra, ápolásra, mint a
pártharcokra, az államgépezet
működtetésére. Minden
tanácsi, bírósági, hatósági
tisztviselő egyenként állítja
ki a bizonyítványt eljárása,
emberi hozzáállása alapján
önmagáról. Ez az, ami nem
fizetéssel mérhető kategória!

ván azon szülőket, akik szeretettel és tisztességgel megőrzik gyermekeik közelségét, és nem dobják az intézet elszemélytelenítő martalékául őket.

A gondnokság alá helyezés hosszú és megalázó procedúra, különösen a beszélni, írni, olvasni, megnyilatkozni nem tudók számára. A szülők pedig szinte a hátukon cipelik *önnön nehéz sorsuk mellett gyermekükét*, néha testi valójukban is. A szociálpolitikai kedvezmények nem fedezik az értelmi fogyatékosok gyógyítása, nevelése során felvetődő jelentős plusz kiadásokat.

Az államgépezet számára nem „tétel” az értelmi fogyasztó ember. Hasznát nem hajt. Mindenütt viseli a más-ság bélyegét. Hiszen ő az, aki megéltitkolni sem tudja szü-letés körülményeit, szülei és gyermekokra traumáit. Ha az egészségesek társadalma min-ösíti a betegeket, a betege-ké még inkább az egészsé-gesekét. Itt nem csupán arra kell gondolni, hogy milyen bizonyítványt kap az a ma-gyar társadalom, amely jó-

Mivel nem várható az átlamtól, hogy gondoskodjon az értelmi fogyatékosok egyéni sorsáról, ezért ezt a gondot a szülők összefogásával lehetne megoldani. De mindaddig, amíg a hasonló sorsú emberek nem adják össze bölcseségüket, tapasztalataikat, pénzüket és kezdeményező-készségüket, addig itt Magyarországon megoldatlan marad e fontos probléma. Ha a tanácsi apparátus partnerként felajánlana egy üres házat, a gondozás, a nevelés lehetne azon szülők feladata, akik felváltva hajlandók egymás gyermekeiknek ételt és érzéseket nyújtani!

Ami még hiányzik a törődésen túl: az egészségügyi főiskola tananyagából az értelmi fogyatékosok ellátásával kapcsolatos jogszabályok oktatása, a szülőknek pedig az információ. A jogszabályok rengetegében a tapogatózásból kivehető lámpás lehetne a szakszerű és rendszeres tömegtájékoztató.

Barkos Beáta

Raska László igazgató fő-
orvos:

— A rendkívül feszült helyzetben a kisebbik rossz-
sát választottuk. Saját ha-
táskörömben, az igazságú-
hozjárulásával, a szakmai
kollégium egyeztetésével
úgy döntöttem, hogy az egy-
évnél régebben kezelt be-
utaltakat indokolatlan to-
vább itt tartani, így felfüg-
gesztéssel elengedtük őket.
Valamennyien önkéntesen
nyilatkoztak: akarnak ma-
radni vagy sem. Közülük
csupán egy asszony válasz-
totta a szabadság helyett az
intézetet. A távozók családi
körülményeit is megvizsgál-
tuk a döntés előtt. Meggyő-
ződünk arról, hogy min-
denki tető alá kerül.

Mégis, hová vezetett az alkoholisták útja, miután a nyakukba szakadt a hirtelen jött szabadság? A szerkesztőségbe érkezett egyik levél tanúsága szerint:

— Amikor hazamentem, kővé dermedt a család. A feleségem nem mondhatni, hogy tárt karokkal fogadott volna. Szó szót követett, és jobbnak láttam, ha továbbállok. De mit is várhattam, hiszen ő kezdeményezte kényszergyógykezelésemet. Hol találok megnyugvást? Talán a bor, vagy majd a halál segít...

J. M. karikás szemekkel, igen gyöngé lábakon állva sétált be a szerkesztőségbe. Idős édesanyjánál ezúttal is otthonra lelt, ám ez minden.

— Kétévi kemény munka után 5 ezer 190 forint az összes vagyonom — tette elem a távozaskor kapott járandóságát. — Miből élek, ha ez elfogyott? Keressék munkát? Mit gondol, ezzel a priusszal ki áll szóba velem? Elmentem a tanács vb egészségügyi osztályára. Kértem segélyt. Helyette azt a választ kaptam: nem készültek föl a nagyfiai támogatására. Még az intézetben olvastam valamit Farkasinzky doktornőről, meg valami menedékhely alapításáról. Elballagtam hát az ideggondozóba, de a doktornőt nem találtam, s okosabb se lettem. Tudja, úgy érzem, nekem már csak egy hét az élet...

Borsi László a tanács vb
egészségügyi osztály veze-
tője:

— A nagyfai beutaltak tömeges elbocsátása előkészítetlen akció volt, váratlanul ért bennünket. Se pénz, se poszt nincs nálunk arra, hogy most beavatkozzunk. Akit az intézet pénzzel bocsátott el, azzal nekünk nincs dolgunk. Annak üres a zsebe, aki éppen szóbeszében volt, amikor meg-

Úgy tűnik, Nagyfa is elindult a jelképpé válás útján, miként mára már annyi más félresikerült vállalkozás is az elmúlt 40 év tévedéseinek szimbólumává „magasztosult”. A gazdag, ám büntetéssel operáló igazságügy, valamint a szegény, ám gyógyításra hivatott egészségügy közös intézményében olyan belső feszültségek gerjedtek, amelyek napjainkra robbanásveszélyessé váltak. S miközben a napokban a „tőkeeros” gazda kifejezte hajlandóságát, hogy lemond tulajdonosi jogáról az egészségügy javára — melynek vagyoni állapotota hasonlatos a templom egeréhez —, az intézetből szélnek eresztettek több tucat bűnöző beteget, be-tett bűnözőt és néhány „csak” beteg embert. Szám szerint eddig 110-et. Az okokat és az elbocsátott beutaltak további sorsát kutattuk.

udta a hírt, hogy felfüg- Dobranovics Ilona, a kó
esztették. A jogszabályok ház ideg-elme osztályának
zerint azonban neki épp
miatt nem jár beutazási
főorvosa:

emlekt az azonban az is — Az elmúlt napokba
ny, hogy nálunk már üres két volt nagyfai beutalt
kassza: az ideai szociálpo- hoztak be heveny részeség
litikai keretét kimerítettük. gel az osztályra. Sajná
Ha mondjuk fél évvel ez- többre is számíthatunk.
előtt, megfelelő előkészítés ami különösen okot ad
tán támad igény a nagy- aggodalomra; a hideg. Má
aiak megsegítésére, akkor is két olyan betegünk van
— akár a menekültek tá- aki Nagyfára készülődött,
ogatására — a költségve- hosszú várakozási időt azo
ési keretből tudtunk volna ban írással üttötte agyán
őlegezni plusz pénzeket. Közben részegen megfag
gy azonban örülünk, hogy tak, így kerültek a detox
jogszabályok szerint kö- kálóba. Jelenleg is nyol
ülthetéről területeken ele- olyan „lakónk” van, aki
t tudunk tenni — ott is nagyfai bevonulásra vár,
ehez — az elvárások- közben nincs hová menni.
ak. Hiszen köztudott, egy- Ha újabb beteget hozna
többen szorulnak segé- szükség lesz az ágyra,
le manapság, különösen kell tennünk őket. Fél
dós, kis nyugdíjból alig hogy majd a hajléktalan
négő emberek. számát növelik, és hamar

Farkasinszky Teréz főor-
os: san rendőr kíséretében, r-
szegen és fagyottan látju
viszont őket is. Bettege

— Sajnos, hozzánk még attól, hogy a nagy hidegbe jönnék segítségért a beálltával tömegeivel kerülő ügyeinket, hogy a nagy hidegbe jönnék segítségért a nek így emberek a detoxikáció, az azonnali kálóba. Sürgős, azonnali tettekre lenne szükség városban... Szegeden — Nagyfaról elbocsátottak nélkül is — a katasztrófa helyzetet alakulhat ki: itt állomáson kívül nincs

Hová mehetne hát — ha nem is pénzért, menedéért, nem is egy tál meleg levest —, csupán megértő, józart, tanácsért az, akitől megvált Nagyfa? Gondolom, talán az Alkoholelles Klubba. Nemi nyomozóunka után azonban kiderült: a klub jelenleg nem működik, mert hogy éppen ültözik, a Csáktornyai úttól a Marx térre. Később majd — talán nyáron — lesz ott néhány ágyas áthontalanok számára. Késlekedés nélkül ki kell nyitni egy kaszány vagy egy partházat éjmenedékhelyként, és haszthatatlan szükség lenni Róbert bácsi konyhájához egy tál meleg levélérnek. A szegedi karitatív erők, az egyházak segítségére is sürgős szükség van most: mindegy, hohoz menekült, szegény vagy alkoholista, de a minimális feltételeket minden, preferenciára szorult embernek kellene adnunk.

Raska László:

Ezek után, ha én valaha rabja lettem volna az al-
bóholnak, fölfogva a társal-
alom üzenetét, remény-
ségemben biztos a kocs-
sában kötnek ki. Vajon
mit tesznek azok, akik be-
kegy?

Chikán Ágnes

Minden ingatlanáról mondjon le az MSZP

Az elmúlt hét végén az MSZP szegedi elnökségének kezdeményezésére összehívott megbeszélésen – mint arról vasárnap tudósítottunk – nem sikerült a megcélzott témáról, az oktatáspolitikáról szót váltaniuk az oktatási intézmények, a tanács és a politikai szervezetek képviselőinek. Mert pillanatnyilag sürgetőbb az MSZP-vagyon ügye. Ha ugyanis a hétfőn kezdődő ülésszakon fölcsatolja magát az Országgyűlés, azonnal kezdetét veszi a szabad választásokra fölkészülés; a szabad jelző tartalma az *esélyegyenlőséget* is magába foglalja, ami praktikusán azt is jelenti, hogy *a pártoknak helyiségekre van szükségük*, méghozzá jól felszereltekre, kampányaik lebonyolításához.

Nem azt mondjuk, hogy az oktatási vagy az egészségügyi intézmények szempontjából kevésbé sürgető, hogy az MSZP elszámoljon a vagyonával; az is bizonyosnak látszik, hogy az állami kezelésbe kerülő ingatlanoknak csak a töredékét fogják majd politikai célokra fölhasználni (a jelenleg érvényes szabályozás szerint a pártoknak berbe adni). A jelek szerint azonban Szegeden megint később ébredtek mindazok, akiknek az ingatlanügyekben intézkedni tisztűk, mint másutt. Erre utal, hogy a *Szegedi Elenzéki Kerekasztal* keddi esti megbeszélésén közös álláspontot alakítottak ki a pártok az MSZP-vagyonelszámolással kapcsolatban. Eszerint — tájékoztatott a Kerekasztal szóvivője, *Póda Jenő* — és több párt képviselője — a népszavazással megerősített döntés azt jelenti: az MSZP ne csak azt hozza nyilvánosságra, hogy *mije* van, hanem azt is, hogy

mindéz miből van. S' miután minden ingatlan kezelő jogáról lemondott, a működéséhez szükséges ingatlanokra azonos feltételekkel pályázzon, mint a többi politikai szervezet. A Kerekasztal egy társadalmi bizottság életre hívását javasolja, amely meghatározott normarendszer szerint elbírálná a pártok helyiségségeit. Természetesen ideiglenesen (a választási kampány kezdetétől a választások eredményének kihirdetéséig terjedő időszakra) vennék igénybe az ingatlanokat. Mivel a rendelkezésre álló, mindössze néhány nap alatt nemigen lehet lebonyolítani mindezt, a Kerekasztal pártjai azonnali, szükségmegoldást várnak a tanácstól. A Szegeden működő tíz közül jelenleg csak öt párt bérel ideiglenesen föl nem szerelt irodahelyiségeket; a többinek is kellene, s mindegyiknek berendezés (a telefontól, telextől, ne adj' Isten, telefaxtól — a szekrényig, írógépig).

Mint Huber Bertalantól, a megyei tanács osztályvezető-jétől megtudtuk (az ő feladata az ingatlanügyek technikai lebonyolítása), december 15-étől már a tanácsok rendelkeznek az MSZMP—MSZP-vagyonnak azzal a részével, amire a jogutód MSZP nem tart igényt. Azt kutatva, hogy miért van kérdésben — a megyéhez viszonyítva is — a szegedi tanács „ingatlanügyi intézkedések” tekintetében, csak annyit sikerült megtudnunk, hogy az MSZP csak az elmúlt hétfőn (11-én) adta át a tanácsnak azoknak a szegedi ingatlanoknak a listáját, amelyek új földhaszná-lásáról a helyi tanácsi javaslatra dönt majd — a kor-mány.

S. E.

Kamarai csoportot alakítanak a mérnökök

A Mernőki Kamara Szongrád megyei csoportja alakuló ülést tart ma, csütörtök délután 3 órakor Szegeden, az ifjúsági házban. A megyei tagscsoport alakuló összejövetelén dr. Hajtó Ödön ismerteti az átlagos célokat, a mernékek szágos érdekepviseleti szervezetének alapszabályát, szervezeti rendjét, tevékenységköreit. Ezt követően a csoport megalakítását tagfelvétel és vezetőség-állítás a program. Minden olyan szakember részvételére számít az előkészítő bizottság, aki az egyetem valamely mernői karán oklevelet szerzett, és legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik, illetve műszaki főiskolán szerzett üzemmérnök oklevelet és 6 éves szakmai gyakorlat. Ettől eltérő feltételekkel csak közreműködő tag, valamint tagjelölt lehet a pályán dolgozó szakember.

A szinkronkészítésnél nálunk kultusza van. A szinkronizált filmek nálunk népszerűek. Én mégsem szeretem őket. Azt persze elismerem, vannak esetek, amikor elkerülhetetlen például gyermekfilmeknél. De igen sok esetben csorbítja az eredeti alkotás értékeit.

Peregnek az első kockák.
Lock up (vagyis: börtön-
— írják ki az angol címe-
„A bosszu börtönében” —
olvasom a „magyarra for-
dított” kiírást. Nyilván így
hangzatosabb. Hogy a cím
is az alkotás része, ami
bűn megmásítani? Sebab —
az üzlet fontosabb. A vel-
jobb üzlet. Mert nem hi-
szem, hogy a megmási-
tott cím több nézőt ragad

Mester(kélt) szinkron

meg. A valós értékek jobban vonzzák a közönséget. Mint *Sylvester Stallone* játéka — aki *magyarul* beszél. En szívesebben hallgatnám *eredeti* hangján, ha olvasni is kellene hozzá a szöveget. Mert úgy hitelesebb. Gyanítom, a szinkronkultúra ideológiai megfontolások terméke (is), aminek révén magyarosítani lehet, ami nem magyar, átugrani, kikerülni nemkívánatos szavakat, félmondatokat... Az ideológiai megfontolások korának — talán — már vége, a szinkronra szerződötített appará-

kozhatnának mindig, nem ismernék az alkatát, s nem hasonlítgatnák az igazi szereplőkhez. De ez talán részletkérdés, bár a szinkron körüli mesterkélt viszonyokat jól mutatja. Nem feltétlenül nyelvi szempontokra, nyelvi kulturáltságára (vagy kulturálatlanságára) akarok hivatkozni, amikor a szinkron ellen szövegek, bár e tényezők sem elhanyagolhatóak. Csupán azt szeretném, ha a mesterkélttség búvköréből kilépne. Hogy ez együttjárna azzal, hogy teljesebb lenne számunkra a filmek értéke — ráadás ugyan, de nem véletlen. Minden területen így van, ahol tiszta (érték)viszonyok alakulnak ki.

(balogh)